

Marttaliiton eduskunta- vaalitavoitteet 2023

Huominen arki rakentuu tämän päivän teoista ja päätöksistä. Marttaliitto haastaa puolueet ja eduskuntavaalien ehdokkaat sekä valittavat uudet kansanedustajat tekemään ympäristön, talouden ja terveyden kannalta kestäväää ja pitkäjänteistä politiikkaa.

MARTTOJEN EDUSKUNTAVALITAVOITTEET

Yhteisillä pelisäännöillä on varmistettava, että kotitalouksien on aina helpointa ja edullisinta toimia ekologisesti kestävästi. Valtion tulee tukea reilua siirtymää kohti ilmaston, luontokadon ja muun ympäristön kannalta kestäväää tuotantoa ja kulutusta. Huoltovarmuutta vahvistetaan kotimaisella ruoan tuotannolla ja elävällä maaseudulla. Ympäristökriisien torjunnan ohella yhteiskunnan on vahvistettava niiden seurauksiin varautumista sekä sopeutumista sekä huomioitava erityisesti heikommassa asemassa olevat ihmiset. Ajankohtaisesta energiakriisistä tulee oppia, että on viisasta tehdä kestävyysmurrosta edistäviä toimenpiteitä ripeästi ja määrätietoisesti jo ennen kuin olosuhteet pakottavat äkillisiin muutoksiin. Suomi on pidettävä jatkossakin järjestöjen maana.

Kutsumme päättäjien lisäksi jäsenemme eli martat, marttayhdistykset ja martta-piirit edistämään tavoitteita kanssamme. Suomen tulevaisuus on vaikuttamisen arvoinen. Kannustamme kaikkia marttoja äänestämään ja innostamaan myös läheisiään vaaliuurnille.

Järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen

Marttajärjestö vaatii seuraavaa:

- Järjestöjen pitkäjänteinen rahoitus ja valtionavustuksen taso turvataan siirrettäessä Veikkauksen rahapelitoiminnan tuotot osaksi valtion budjettia.
- Järjestöjen mahdollisuuksia varainhankintaan parannetaan.
- Suomi on järjestöjen maa, pidetään tästä kiinni.
- Järjestöt ovat Suomelle ja suomalaisille valtava voimavara. Marttajärjestö auttaa kotitalousneuvonnallaan ja palveluillaan suurta yleisöä ja erityisryhmiä hyvän arjen toteuttamisessa. Marttajärjestön paikallisyhdistystoiminta tukee yhteisöllisyyden muodostumista.
- Järjestöjen palvelut ja toiminta olivat merkittävässä roolissa pandemiasta selviämisessä. Järjestöjä tarvitaan jatkossakin osana varautumista tulevaisuuden haasteisiin. Jos kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuus hävitetään, sitä ei saada enää takaisin.

Tasa-arvo ja naisten oikeudet osaksi ilmastotoimia ja kehitystä

Marttajärjestö vaatii seuraavaa:

- Päätösten sukupuolittuneet vaikutukset ja tasa-arvo arvioidaan ja otetaan huomioon ilmastomuutoksen ehkäisyssä ja torjunnassa sekä Agenda2030-tavoitteiden toimeenpanossa niin Suomessa kuin maailmalla.
- Sukupuolitietoisien budjetoinnin kehittämistä jatketaan osana kestävän kehityksen budjetointia.
- Naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien edistäminen nostetaan Suomen kehityspolitiikan päätavoitteeksi.

Tasa-arvolla on keskeinen merkitys laajan turvallisuuden ja demokratian rakentamisessa. Kaikki yhteiskunnallinen päätöksenteko ja julkisten toimintojen rahoittaminen vaikuttaa tutkitusti eri tavoin eri sukupuoliin ja muihin ihmisten välillä oleviin risteäviin eroihin.

Globaalilla hyvin- ja pahoinvoinnilla on suoria seurauksia Suomen turvallisuuden ja hyvinvointiin. Naiset ja tytöt ovat keskeinen osa ihmisoikeus-, kehitys- ja ilmastopolitiikkaa. Heillä on ihmisoikeusperustainen itseisarvo ja oikeus tehdä omaa elämää koskevia valintoja esimerkiksi toimeentuloon ja seksuaalioikeuksiin liittyvissä asioissa. Tyttöjen ja naisten saama koulutus edistää myös koko yhteiskunnan mahdollisuuksia tehdä ilmastokestäviä ja luonnon monimuotoisuutta edistäviä ratkaisuja

Luontokadon ja ilmastonmuutoksen torjuminen

Marttaliitto vaatii seuraavaa:

- Luonto- ja ilmastokriisiä on ratkaistava samanaikaisesti, ja ymmärtäen niiden kytkeytyneisyys, jotta ei toista ongelmaa ratkaistaessa pahenneta toista.
- Suomi sitoutuu Euroopan unionin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin, joiden avulla luontokato pysäytetään vuoteen 2030 mennessä.
- Suomi pitää kiinni tavoitteestaan saavuttaa hiilineutraalius vuonna 2035.
- Ekologisessa siirtymässä varmistetaan politiikkajohdonmukaisuus. Planetaariset rajat huomioidaan kaikessa päätöksenteossa, myös niissä politiikkatoimissa, jotka eivät ole suoraan kytköksissä ekologiseen siirtymään.
- Ilmastokriisin ratkaisemisessa huolehditaan, että samalla pikemminkin vähennetään sosiaalista eriarvoisuutta, kuin lisätään sitä.

Luontokato ja ilmastonmuutos ovat ihmisten hyvinvointia sekä yhteiskuntien turvallisuutta ja vakautta uhkaavia kriisejä. Jo taloudellisestakin näkökulmasta kannattaa mieluummin ennaltaehkäistä kriisien vakavimpia vaikutuksia kuin joutua korjaamaan tuhojen jälkiä. Ilmasto- ja luontokriisin vaikutuksista kärsivät suhteettoman paljon ne, jotka ovat vähiten syypäitä näihin kriiseihin, kuten tulevat sukupolvet ja heikommassa asemassa olevat. Niinpä myös oikeudenmukaisuuden näkökulmasta on tärkeää edistää ekologista siirtymää ripeästi.

Niin ilmastokriisin ehkäisyssä kuin siihen varautumisessa ja sopeutumisessa on tärkeää huomioida erityisesti heikommassa asemassa olevat ihmiset ja ryhmät. Kun kaikki pysyvät mukana, yhteiskunta on joustavampi kohtaamaan tulevaisuuden haasteet ja selviää niistä paremmin.

Ravitsevaa ruokaa kaikille

Marttaliitto vaatii seuraavaa:

- Valtion tulee edistää reilua siirtymää kohti ilmaston ja ympäristön kannalta kestävää ruokajärjestelmää ja kulutusta.
- Kaiken ikäisille suunnattua ruoka- ja ympäristökasvatusta tuetaan takaamalla riittävästi oppitunteja koulujen kotitalousopetukseen sekä osoittamalla riittävästi rahoitusta kolmannen sektorin toimintaan.

Suomen kehityspolitiikan ja -rahoituksen tulee edistää kestäviä ruokajärjestelmiä ja globaalia ruokaturvaa.

Ruokamurros kohti ympäristöystävällisiä ja terveellisiä ruokavalintoja vaatii toimenpiteitä koko ruokajärjestelmässä. Murroksen on oltava reilu globaalit ja paikalliset järjestelmät sekä kulttuurit huomioiden. Varautumisen ja huoltovarmuuden kannalta omavaraisen, monipuolisen ja kannattavan ruokatuotannon vahvistaminen kestävin tuotantotavoin on tavoiteltavaa.

Suomessa kulutetaan terveydelle ja ympäristölle epäedullisia ruokia terveellisten ja kestäväen kulutuksen kustannuksella (FinRavinto2017). Ruokavalioiden erot korostuvat sukupuolten välillä mm. punaisen ja prosessoidun lihan kulutuksen sekä suolan ja tyydyttyneen rasvan saannin kohdalla. Vahvistamalla kansalaisten talous- ja ruoanvalmistustaitoja tuetaan siirtymää kohti terveydelle ja ympäristölle myönteistä ruokakäyttäytymistä.

Terveyttä edistäviä ja ympäristön kannalta kestäviä kasvipainotteisia ruokavaihtoehtoja tulee tarjota julkisissa ruokailuissa, joita ohjataan osittain laeilla, suosituksilla sekä taloudellisella tuella. Kasvipainotteisiin ruokavalioihin totuttelu mahdollistuu kotitalousopetuksessa, kouluruokailussa ja muussa ruokakasvatuksessa sekä neuvontajärjestöjen asiantuntijoiden ja vapaaehtoisten kohtaamisissa.